

Літературно-мистецькі та наукові публікації випускаються з метою розвитку та подорожання української мови та літератури, вивчення та дослідження проблем соціальних, політических, економічних та гуманітарних наук. Випуск обсягує 48 сторінок, після чого починається цикл нових номерів.

ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ ЧАСОПІС

№ 1 (13)

2019

Завданням цього видання є збереження та популяризація української літератури та історичного спадщини, а також розвиток наукових досліджень у сфері історії та права, а саме: дослідження виконуються в усіх напрямках наукової діяльності університету та фахівців узгодженою університетом та фахівцями погодженою підставою, що дозволяє зробити їх юридично заснованими та відповідальними за результати дослідження.

Буде зроблено попадання в усіх діалектах України та за кордоном, зокрема в Італії, Австрії, Німеччині, Франції, Бельгії, Голландії, Швейцарії та інш., які є відображенням післявоєнного періоду в історії України та її суспільстві та юриспруденції. Ці діяльності будуть засновані на етапах дослідження та створення наукових публікацій та наукової місії з вивченням та популяризацією історичного спадщини та науки.

Для підвищення ефективності діяльності в усіх напрямках наукової діяльності та поглиблення її відповідності нормам юриспруденції та історії, дослідження виведуться з усіх напрямків наукової діяльності, зокрема з державного та регіонального бюджету, а також з підприємництва та приватного сектора.

У 2012 році вийшов 12-й том видання, який складається з 126 сторінок та є підсумком діяльності в усіх напрямках наукової діяльності та поглибленим дослідженням певних питань, які виникли в ході підготовки та реалізації наукових досліджень. Видання було створено під керівництвом професора О. П. Тиманської та професора В. М. Доманського та в усіх напрямках наукової діяльності та поглиблених дослідженнях.

Луцьк
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки

© Історико-правовий часопис
2019
ІДЕНТИФІКАЦІЯ АВТОРІВ
ПЕРІОДИКА

2019

Редакційна колегія

- Яцишин Михайло Михайлович** – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, заслужений діяч науки і техніки України (головний редактор);
- Ярмиш Олександр Назарович** – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, Президент Міжнародної асоціації істориків права, головний науковий співробітник Інституту законодавства Верховної Ради України, заслужений юрист України (заступник головного редактора);
- Усенко Ігор Борисович** – кандидат юридичних наук, професор, перший віце-президент Міжнародної асоціації істориків права, голова секції історії держави і права Наукової ради НАН України з координації фундаментальних правових досліджень, завідувач відділу історико-правових досліджень Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, заслужений юрист України (заступник головного редактора);
- Dębiński Antoni** – doctor habilitowany nauk prawnych, ksiądz profesor, rector, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (Rzeczpospolita Polska);
- Maj Paweł Gerard** – doctor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny, kanclerz, Wyższa Szkoła Handlowa w Radomiu (Rzeczpospolita Polska);
- Szewczak Marcin** – doctor habilitowany nauk prawnych, adiunkt Kat. Prawa Administracyjnego i Gospodarczego Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (Rzeczpospolita Polska);
- Бевзенко Володимир Михайлович** – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права та процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
- Бобровник Світлана Василівна** – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії права та держави Київського національного університету імені Тараса Шевченка, провідний науковий співробітник відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, академік Академії вищої освіти України;
- Бойко Ігор Йосипович** – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри історії держави, права та політико-правових учень Львівського національного університету імені Івана Франка;
- Духневич Андрій Вікторович** – доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
- Гриняк Андрій Богданович** – доктор юридичних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу проблем договірного права Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України;
- Джужа Олександр Миколайович** – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, заслужений юрист України;
- Долежан Валентин Володимирович** – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри організації судових та правоохоронних органів Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Кельман Михайло Степанович** – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри загальної теорії та історії держави і права Львівського державного університету внутрішніх справ;
- Кириченко Володимир Євгенович** – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри фундаментальних юридичних дисциплін Навчально-наукового інституту права та масових комунікацій Харківського національного університету внутрішніх справ;
- Крестовська Наталія Миколаївна** – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Міжнародного гуманітарного університету;
- Лаба Оксана Василівна** – кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
- Ладиченко Віктор Валерійович** – доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного права та правознавства Національного університету біоресурсів та природокористування України;
- Лемак Василь Васильович** – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Ужгородського національного університету;
- Луць Людмила Андріївна** – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії та філософії права Львівського національного університету імені Івана Франка;
- Скрипнюк Олександр Васильович** – доктор юридичних наук, професор, керівник відділу зв'язків з державними органами та міжнародними організаціями Національної академії правових наук України, академік Національної академії правових наук України, заслужений юрист України;
- Тищук Борис Йосипович** – кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри історії держави, права та політико-правових учень Львівського національного університету ім. Івана Франка, заслужений юрист України;
- Крикунов Олександр Вікторович** – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права і процесу Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (відповідальний секретар).

Рецензенти

- Зозуля Євген Вікторович** – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії держави і права Донецького юридичного інституту МВС України
- Кваша Оксана Олександрівна** – доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу проблем кримінального права, кримінології та судоустрою Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.

190 **Історико-правовий часопис:** науковий журнал / упоряд. О. Крикунов. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. – № 1 (13). – 154 с.

Журнал внесений до переліку наукових фахових видань, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних досліджень у галузі юридичних наук (наказ Міністерства освіти та науки України України від 04 липня 2014 р. № 793).

Журнал включений до науково-метричної бази BASE Білефельського університету (Німеччина).

Журнал з науковим періодичним друкованим виданням юридичного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, у якому публікуються статті, присвячені історико-правовим дослідженням, актуальним проблемам захисту прав людини, функціонування правової системи України, а також результатами міжнародного наукового співробітництва. Для науковців, практичних працівників, аспірантів, студентів.

The magazine is a scientific periodical journal of Lesya Ukrainka East European National University's law faculty. It includes articles on historical-law researches, actual problems of human rights protection, functioning of the legal system of Ukraine and results of international scientific cooperation. For scientists, practitioners, postgraduates, students.

РОЗДІЛ VI

Трибуна молодих учених

УДК 340.155.2

I. Ковальчук

Соціально-політичні передумови реформування судової влади в Австрійській імперії та її поширення у Галичині (друга половина XVIII – середина XIX ст.)

У статті увага автора зосереджена на організації судоустрою в Австрійській імперії у середині XIX ст. Внаслідок прийняття низки законів упродовж 1850–1855 рр. відбулося формування нового судоустрою Австрійської держави, зокрема і на території Галичини. Характерною особливістю цих змін стала відмова від домінального судочинства та від делегування судових функцій місцевим органам влади. Судоустрій набув триступеневої структури. Закладена всередині XIX ст. система судочинства з невеликими змінами проіснувала у Галичині до завершення Першої світової війни.

Ключові слова: судова влада, реформування, судоустрій, країнові суди, Галичина.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сучасне реформування судової влади в Україні потребує врахування як міжнародного, так і національного державно-правового досвіду. З огляду на це, особливий інтерес викликає питання аналізу історичного досвіду реформування судової влади в Австрійській імперії та її поширення у Галичині (друга половина XVIII – середина XIX ст.). В історичному досвіді організації та функціонуванні судової влади (судових установ) є багато повчального. Враховуючи історичні уроки, сучасним реформаторам судової влади варто удосконалити форми та засоби контролю над судовою владою з боку інших гілок влади та суспільства; необхідна матеріальна незалежність судової влади, яка включає належне фінансування судової системи та забезпечення виконання її процесуальних завдань, так і матеріальне забезпечення суддів та ін. [1, с. 500–501].

Аналіз досліджень цієї проблеми. Окремі аспекти проблеми висвітлено у працях таких вітчизняних істориків права, як В. С. Бігун, І. Й. Бойко, Т. І. Бондарук, О. А. Гавриленко, Н. П. Гриб, О. В. Кондратюк, В. С. Кульчицький, І. Лисяк-Рудницький, Л. Окіншевич, В. Старосольський, Б. Й. Тищик, І. Б. Ксенко. Також у роботі використано дослідження закордонних вчених A. Huber, S. Grodziski, M. Fasching, K. Karolczak, R. Stebelski, R. Tomczyk, W. Wica.

Метою статті є аналіз соціально-політичних передумов реформування судової влади в Австрійській імперії та її вплив на українські терени у Галичині у другій половині XVIII ст. до середини XIX ст.

Як відомо, удосконалення державно-правового механізму Австрійської монархії пов'язане з реформами, початок яких сягає другої половини XVIII ст. – періоду правління Марії Терезії (1740–1780 рр.) та Йосифа II (1780–1790 рр.). Саме тоді був закладений новий вектор розвитку судової системи держави, покликаний модернізувати існуючу систему [2, с. 208]. Однак через політичну кон'юнктуру і нестачу коштів на реорганізацію судівництва у першій половині XIX ст. офіційний Відень вимушено відмовився від започаткованих реформ у добу «освіченого абсолютизму». Черговий етап змін припадає на середину XIX ст., що стало наслідком революції 1848–1849 рр. і спонукало правлячу династію Габсбургів вдатися до політико-правових перетворень усередині країни [3, с. 50]. Перебудова державно-правового механізму імперії у другій половині XIX ст. відбувалася в умовах складної зовнішньополітичної ситуації та різної готовності до сприйняття змін у окремих частинах Австрійської, а з 1867 р. – Австро-Угорської монархії.

У середині–XIX ст. відбулися значні зміни у системі державного апарату Австрійської монархії, що були викликані потребами капіталістичного розвитку і революцією 1848–1849 рр. та стосувалися і судоустрою та судочинства [4, с. 157]. Антиабсолютистські виступи у Відні у березні 1848 р. та посилення національно-демократичного руху в австрійських провінціях переросли у революцію та спричинили падіння режиму канцлера Клеменса Меттерніха. Протестуючі вимагали запровадити конституцію, замінити абсолютну монархію конституційною, призначати міністрів відповідальних перед парламентом, а не перед короною. Занепокоєне поширенням революційних настроїв у краях імперії, Міністерство внутрішніх справ рекомендувало тримати ситуацію під пильним контролем, свідченням чого є листування з губернатором Галичини, графом Францом Стадіоном (1806–1853 рр.) [5, с. 3–5]. Програмні вимоги, висунуті Головною руською радою – репрезентантом українського населення Галичини, стосувалися культурно-національних реформ, покращення матеріального і правового становища на основі затверджених конституційних свобод [6, с. 23].

Під впливом революційних подій австрійський імператор Фердинанд I (1835–1848 рр.) був змушений пообіцяти широкі демократичні перетворення і проголосив основні демократичні свободи, зокрема свободу совісті, друку, зборів тощо. Особисті свободи були закріплені 25 квітня 1848 р. у конституції (конституційній грамоті), підготовленій комісією на чолі з міністром внутрішніх справ Францом фон Піллесдорфом (1786–1862 рр.) [7]. Згідно з конституцією, Австрія проголошувалася конституційною монархією на чолі з імператором (Kaiser), створювався двопалатний парламент – Рейхстаг (Reichstag), котрий складався з Палати Земель (згодом назва змінена на Сенат) у складі 115-ти депутатів, обраних ландтагами терміном на шість років із ротацією що три роки, та Народною Палатою (Volkskammer, пізніша назва Kammer der Abgeordneten) у складі 360-ти депутатів, обраних населенням терміном на три роки. Закони набирали чинності після затвердження більшістю у обох палатах рейхсрату та імператором. Виконавчим органом мало стати Імперське міністерство (Reichsminister) на чолі з імперським міністром, а представницькими органами земель ставали ландтаги (Landtage), виконавчими органами – крайові губернатори (Landeshauptmann), вищим судовим органом – Імперським судом (Reichsgericht). Подібно, як і в інших демократичних конституціях того часу, передбачалося, що суд може бути заснований тільки легітимним шляхом. Ця норма була спрямована проти можливого зловживання з боку виконавчої влади, яка могла засновувати суди заради своїх конкретних цілей [8, с. 137].

Конституція Франца фон Піллесдорфа викликала критику, як радикально налаштованих кіл, так і консервативного дворянства, через спротив якого вже 16 травня 1848 р. конституція втратила свою чинність. Імператор оголосив вибори до однопалатного парламенту, однак на початку червня 1848 р. був ухвалений новий виборчий закон, а скликаний на основі цього закону рейхстаг, що також складався із верхньої палати – Oberhause та нижньої палати – Unterhause, проголосив скасування панщини – повинності селян, та провів низку інших перетворень. У грудні 1848 р. імператор Фердинанд I зрікся престолу, а його наступник Франц Йосиф I (1848–1916 рр.) 4 березня 1849 р. «дарував» державі нову конституцію («октройовану» – Oktroyierte Märzverfassung або Оломоуцьку – за місцем підписання). Уже 7 березня 1849 р. було розпущено установчий рейхсрат, який так і не спромігся розглянути необхідні закони для модернізації країни.

Березнева конституція складалася з 16-ти розділів, а саме: 1) Про державу; 2) Про імператора; 3) Про державне громадянство; 4) Про гімн; 5) Про справи країв; 6) Про державні справи; 7) Про законодавчу владу; 8) Про рейхстаг; 9) Про національні конституції і національні сейми; 10) Про виконавчу владу; 11) Про Державну Раду; 12) Про судову владу; 13) Про Державний суд; 14) Про державне господарство; 15) Про збройні сили; 16) Загальні положення [9, с. 301].

За конституцією 1849 р. уся повнота влади знову зосереджувалася у руках імператора (він виступав джерелом права і йому належала виконавча влада, яку він здійснював через міністрів і підпорядкованих їм працівникам, § 84), відбувалася часткова децентралізація імперії (§ 77) – кожен із 14-ти країв імперії отримував право на свою конституцію та представницькі органи [9, с. 301]. Зокрема, крайову конституцію для Галичини було надано окремим імператорським патентом 29 вересня 1850 р. [10, с. 1–2]. Згідно з цією конституцією Галичина поділялася на три округи – Львівський, Станіславівський і Краківський. Кожен округ мав власну сеймову курію із визначеним числом депутатів на чолі з президентом, підпорядкованим наміснику: Львівська – 50, Станіславівська – 42, Краківська – 58. Спільним виконавчим органом трьох курій виступав крайовий комітет, що складався з 15-ти членів [11, с. 338–339].

Березнева конституція 1849 р. дещо обмежила обсяг прав громадян, порівняно з конституцією 1848 р., зокрема у ній не було окремого розділу, присвяченого правам громадян і детально не

закріплювалися права іноземців [12, с. 83]. З демократичних прав і свобод залишався принцип рівності перед законом (§ 27), а усі австрійські громадяни могли претендувати на державні та громадські служби (§ 28). У дусі тогочасних принципів ринкової економіки кожен громадянин отримав право набувати нерухомість і заробляти гроші легальним шляхом (§ 30). Однак, з огляду на порушене питання у зазначеній статті, зупинялося детальніше на змінах, які зачепили судову гілку влади. Отже, передбачалося, що судовий процес відбувається усно і публічно (відкрито) [13, с. 720]. Чинити судочинство могли лише державні суди, а § 100 скасовував патримоніальні суди. Суддю дозволялося звільнити з посади лише на підставі відповідного судового рішення. Переведення на іншу посаду чи відхід на пенсію дозволявся тільки за згодою цього судді, щоправда, § 101 передбачав можливість усунення судді з посади унаслідок неспроможності його виконувати службові обов'язки, а також у результаті імплементації змін у судоустрої. Значним поступом можна вважати запровадження судів присяжних (§ 103), покликаних розглядати кримінальні справи про вчинення тяжких злочинів [9, с. 301]. Український правник, професор кримінального права Львівського університету, дійсний член Наукового товариства ім. Тараса Шевченка, Петро Стебельський (1857–1912 рр.) відзначав, що упровадження в Австрійській монархії судів присяжних відбувалося під французьким впливом і слугувало даниною часу [14, с. 7]. Проте суди присяжних у Австрійській імперії проіснували не довго, і то на папері, і відповідно до міністерського розпорядження від 11 січня 1852 р. були скасовані. Поруч із тим, кроком назад стало скасування гласності суду і свободи преси.

Конституція 1849 р. передбачала утворення найвищого державного суду (§ 106), на який поширювалася компетенція розглядати справи у спірних питаннях між державою й окремими коронними краями [9]. Крім цього, найвищий державний суд, як слідча і найвища судова інстанція, розглядав справи за звинуваченнями міністрів, політичні справи, пов'язані із замахами на монарха та державними зрадами. Однак порядок формування найвищого суду, процедура призначення суддів до нього, їх кількісний склад не були прописані конституційно і для цього мав бути виданий окремий закон.

I, хоч в умовах невдач під час австро-італійської війни та відцентрових рухів в Угорщині відбулася реставрація старого абсолютистського порядку, саме із змінами «весни народів» пов'язуємо формування нового порядку судочинства в Австрії. Під судочинством ми розуміємо встановлений законом порядок і форму вчинення судових дій у межах завдань судів у здійсненні правосуддя. Зокрема, 14 червня 1849 р. був опублікований імператорський патент про засади судочинства, що передбачав однакову підсудність для усіх громадян імперії, відкритий та усний судовий розгляд. Ці перетворення безпосередньо зачепили з наступного року і судоустрій у Галичині [15, с. 7]. Під судоустроєм ми розуміємо сукупність юридичних норм, які встановлюють судову систему, її організацію, завдання, компетенцію окремих судів та процедуру їх діяльності.

Організація судової влади перебувала у компетенції адміністративних органів влади, зокрема Міністерства юстиції Австрії. Технічне та матеріальне забезпечення судів (від приміщень та утримання персоналу до канцелярських товарів) цілковито лягало на плечі місцевих адміністрацій [8, с. 243]. Імператорський патент 14 червня 1849 р. закладав основи нового судоустрою, в якій мали перебувати повітові, крайові, вищі крайові суди і найвищий трибунал у Відні. Організація судів іншої складності передбачала існування юридично закріплених судових інстанцій – нижчих і вищих судів, що давало право апелювати на рішення нижчого суду до вищої судової інстанції. У цивільних справах, як правило, існувало три, а у кримінальних – дві інстанції. У найнижчих інстанціях рішення ухвалював один суддя, а у вищих – колегія суддів («сенат»).

Перехід до модерного судоустрою в Австрії не мав характеру революційного зламу, а відбувався у вигляді суспільної реформи [16, с. 186]. Неоабсолютистське десятиліття (1849–1859 рр.) характеризувалося прагненням австрійського уряду змінити державу зсередини завдяки низці ініціатив, у т.ч. через реформування судочинства. Незважаючи на аристократичний ухил австрійської конституції та зловживання контролюваної поляками адміністрації Галичини, галицькі українці все ж отримали можливість користуватися усіма перевагами конституційної правової держави. Вони могли вільніше, ніж на Наддніпрянщині друкувати газети і книжки, створювати власні товариства, брати участь у виборах (nehай не дуже демократичних), висловлювати скарги з парламентської трибуни [17, с. 423].

У період станової середньовічної держави вирішальним чинником того, який суд розглядає справу, вважалася станова принадлежність людини. Після відходу від становості судів іншої складності у Галичині постала нова організація судів. Судова реформа була викликана тим, що до 1848 р. поміщики виконували на місцях функції державних урядників, у т.ч. судили селян. За

визначенням дослідника історії держави і права Станіслава Гродзіцького, вони виступали своєрідним «виміром справедливості у найнижчій інстанції» [18, с. 273]. Конституційна держава відкинула становий принцип, оскільки поділ на соціальні стани не вважався правою основою. Скасування старої домініальної системи судів та відмова від станового підходу у розгляді тієї чи іншої справи закономірно спонукали до творення нової мережі судів із чітким розподілом юридичних повноважень серед його працівників. Сьомого серпня 1850 р. імператорським патентом передбачено створення найвищого судового і касаційного трибуналу.

Виданий у грудні 1851 р. імператорський патент (т.зв. «грудневий патент» або *Silvesterpatent*) упроваджував триступеневу організацію судівництва [19, с. 9]. У першій інстанції, як у цивільних, так і у кримінальних справах, судочинство мали вершити одноособові повітові (*Bezirksgerichte*) та колегіальні повітові (*Bezirkskollegialgerichte*) суди. Останні створювалися у кожному старості та називалися колегіальними тому, що більш важливі кримінальні справи, не підсудні звичайному колегіальному судові, слухалися за участі не менше трьох повітових суддів. Третью групою нижчих судів виступали крайові суди (*Landesgerichte*), повноваження яких поширювалися на декілька повітів [20, с. 114]. На території Галичини і Буковини було створено дев'ять таких крайових судів. У другій інстанції створено колегіальні Вищі крайові суди, зокрема один у Львові, компетенція якого поширювалася на всю Східну Галичину та Буковину; у третьій інстанції – Найвищий судовий і касаційний трибунал у Відні. У Галичині утворено два апеляційні округи з центрами у Львові та Krakovі, де створено Вищі крайові суди [21, с. 75].

Попри задекларований у австрійській конституції 1849 р. принцип розмежування виконавчої та судової влади, функції повітових судів покладалися на повітові адміністрації, що можна пояснити нестачею фінансових ресурсів на розбудову розгалуженої мережі судів першої інстанції [22, с. 246–247]. Повітові суди знову були об'єднані з місцевими адміністративними органами влади – створеними у той час повітовими управліннями (*Bizirksammat*). У такому повітовому управлінні, як правило, був спеціальний чиновник, котрий займався судовими справами. Він відав цивільними справами, які не належали до компетенції спеціального судового органу першої інстанції. З кримінальних справ до його компетенції належали т.зв. проступки. Замість колишнього поділу на злочини і тяжкі поліцейські проступки, кримінальний кодекс 1852 р. запровадив поділ на злочини (*Verbrechen*) і проступки (*Vergehen*). Якщо за злочини передбачалися тюремні ув'язнення і навіть смертна кара, то за проступки – грошові покарання, арешт до шести місяців, тілесні покарання (тілесні покарання були скасовані 1867 р., однак у Галичині траплялися випадки їх застосування ще на початку ХХ ст.) [23, с. 60].

У 1852–1853 рр. на територіях, де існували крайові суди, були впроваджені т.зв. повітові міські делегаційські суди (*Städtischdelegierte Bezirksgerichte*). Їм доручався розгляд менш важливих цивільних справ [21, с. 75–76]. Звернімо увагу, що реформування судочинства відбувалося одночасно із адміністративними нововведеннями, а територія судових округів зазвичай співпадала із межами політико-адміністративних утворень. Зокрема, колишні губернії перетворено на намісництва, хоч компетенція останніх мало чим різнилася від тих прав і обов'язків, які покладалися на попередню адміністрацію. Для ефективнішого керівництва Галичину у 1850 р. поділили на три урядові округи: західний (Краків), центральний (Львів) і південно-східний (Станіславів) [24, с. 13]. Розпорядженнями міністрів внутрішніх справ і фінансів від 19 січня 1853 р. було регламентовано функціонування судів першої та другої інстанцій. Унаслідок цих змін колегіальними судами першої інстанції стали крайові суди, які називали окружними (*Kreisgerichte*). Власне назва «крайовий» збереглася за судами у Львові та Krakovі [21, с. 75]. У 1855 р. впроваджено новий судоустрій, що також опирався на трьохступеневу систему судівництва. Тож, хоч імператорські патенти 1849 р. передбачали утворення системи судів, незалежних від адміністрації, через політичні та фінансові причини з'явилися патенти, які передбачали подальше поєднання судової та адміністративної влади на місцях. Причиною цього був відхід від ліберально-демократичних принципів судочинства. Це відбилося і на прийнятих процесуальних кодексах. Наприклад, 17 січня 1850 р. імператорським розпорядженням упроваджено зміни до кримінального процесу: процес став поєднанням письмового та усного розгляду, у початковій фазі отримав інквізиційний характер, а далі опирався на засади скарговості, усності і вільної оцінки доказів. Одним із знакових нововведень стало впровадження посади судових прокурорів [25, с. 72]. Утім, 29 липня 1853 р. впроваджено новий кримінально-процесуальний кодекс, побудований на засадах інквізиційності (автор професор Віденського університету, міністерський радник Антон Гай-Глунек) [26, с. 126]. Впроваджений кримінальний процес сприяв поширенню бюрократичного формалізму, а судді були змушені багато часу присвячувати вступному слідству

заради збору доказів (зміни відбулися з ухваленням кримінально-процесуального кодексу 1873 р.) [25, с. 73].

Висновки. Отже, важливим етапом державно-правової модернізації Австрійської імперії стала революція 1848–1849 рр. Ухвалені у той час конституційні зміни закріпили розподіл влади на виконавчу, законодавчу і судову, гарантували окремі громадянські права, встановили порядок ухвалення законодавчих актів та визначили характер судочинства. Внаслідок прийняття низки законів упродовж 1850–1855 рр. відбулося формування нового судоустрою Австрійської держави, зокрема і на території Галичини. Характерною особливістю цих змін стала відмова від домінального судочинства і поступова, а з 1867 р. – цілковита відмова від делегування судових функцій місцевим органам влади. Судоустрій набув триступеневого вигляду: повітові суди – крайові / окружні суди – вищі крайові суди. Закладена всередині XIX ст. система судочинства, з невеликими змінами проіснувала у Галичині до завершення Першої світової війни.

Джерела та література

- Судова влада в Україні: історичні витоки, закономірності, особливості розвитку: монографія / В. С. Бігун, І. Й. Бойко, Т. І. Бондарук, О. А. Гавриленко та ін.; за ред. І. Б. Усенка. – К.: Наукова думка, 2014. – С. 500-501.
- Huber A. Österreichische Reichsgeschichte: Geschichte der Staatsbildung und des öffentlichen Rechts / A. Huber. – Prag; Wien: F. Tempsky; Leipzig: G. Freytag, 1895. – S. 208.
- Karolczak K. Arystokraci galicyjscy wobec wypadków 1848 r. / K. Karolczak // Rok 1848. Wiosna Ludów w Galicji. Zbiór studiów pod redakcją W. Wica. – Kraków: Wydawnictwo Naukowe AP, 1999. – S. 50.
- Бойко І. Й. Галичина у державно-правовій системі Австрії та Австро-Угорщини (1772–1918 рр.): навч. посібник / І. Й. Бойко. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – С. 157.
- Центральний державний історичний архів України у м. Львові (далі – ЦДІА України у м. Львові), ф. 146 (Галицьке намісництво), оп. 7, спр. 2740 (Листування, 1848 р.), арк. 3–5.
- Головна Руська Рада (1848–1851 рр.): протоколи засідань і книга кореспонденції / За ред. О. Турія; Упорядн. У. Кришталович та І. Сварник. – Львів: Інститут Історії Церкви УКУ, 2002. – С. 23.
- Pillersdorfsche Verfassung Allerhöchstes Patent vom 25. April 1848 Verfassungs-Urkunde des österreichischen Kaiserstaates. – [Electronic resource]. – Mode of acces: https://www.jku.at/fileadmin/gruppen/142/pillersdorfsche_Verfassung.pdf.
- Старосольський В. Держава і політичне право. Частина друга / В. Старосольський. – Подебради: Видання «Видавничого т-ва при Українській Господарській Академії», 1924. – С. 137–243.
- Kaiserliches Patent vom 4. März 1849, über die, durch die constitutionelle Staatsform gewährleisteten politischen Rechte [Electronic resource]. – Mode of acces: <http://alex.onb.ac.at/cgi-content/alex?aid=rgb&datum=1849&page=301>.
- ЦДІА України у м. Львові, ф. 146, оп. 7, спр. 2988 (Лист Міністерства внутрішніх справ із додатком конституції для Галичини, 1850 р.). – С. 1-2.
- Тищик Б. Й., Бойко І. Й. Історія держави і права України: акад. курс: підручник / Б. Й. Тищик, І. Й. Бойко. – Київ: Ін Юре, 2015. – С. 338-339.
- Гриб Н. П. Австрійська конституція 1849 р.: особливості її прийняття, структура та основні положення / Н. П. Гриб // Часопис Київського університету права. – 2011. – Вип. 4. – С. 83.
- Бойко І. Й. Історія правового регулювання цивільних, кримінальних та процесуальних відносин в Україні (ІХ–ХХ ст.): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / І. Й. Бойко. – Львів: Видавничий Центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – С. 720.
- Stebelski P. Sądy przysięgłych i sądy ławnicze / P. Stebelski. – Lwów, 1910. – S. 7.
- ЦДІА України у м. Львові, ф. 309 (Наукове товариство ім. Тараса Шевченка), оп. 1, спр. 2510 (Закон про цивільне право, підписаний цісарем Францом Йосифом I, 1849 р.), арк. 7 зв.
- Окіншевич Л. Вступ до науки про право і державу / Л. Окіншевич. – Мюнхен: Український Вільний Університет, 1987. – С. 186.
- Лисяк-Рудницький І. Історичні есе / І. Лисяк-Рудницький. – Київ: Основи, 1994. – С. 423.
- Grodziski S. Porównawcza historia ustrojów państwowych / S. Grodziski. – Kraków: Universitas, 1998. – S. 273.
- Кондратюк О.В. Судова система та судочинство в Галичині у складі Австро-Угорщини (1867–1918 рр.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.01: Теорія та історія

- держави і права, історія політичних та правових учень. – Львівський державний університет внутрішніх справ / Кондратюк Олександр Володимирович. – Львів, 2006. – С. 9.
20. Allerhöchstes Cabinetsschreiben Seiner Majestät des Kaisers vom 31. Dezember 1851. – [Electronic resource]. – Mode of acces: <http://alex.onb.ac.at/cgiclient/alex?aid=rgb&datum=1852&page=114&size=45>.
21. Учреждения Западной Украины до воссоединения её в едином Украинском Советском Социалистическом Государстве: справочник. – Львов: Изд-во ЛьвГУ, 1955. – С. 75–76.
22. Gondek M. Austriacka procedura karna z 1853 i 1873 roku w praktyce orzeczniczej sądów krakowskich / M. Gondek // Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego. – Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 1995. – T. 16. – S. 246–247.
23. Кульчицький В. С. Державний лад і право в Галичині в другій половині XIX – на початку ХХ ст. / В. С. Кульчицький. – Львів, 1966. – С. 60.
24. Pamiętniki urzędników galicyjskich / Przygot. I. Homola, B. Łopuszański. – Kraków: Wyd-wo Literackie, 1978. – S. 13.
25. Tomeczyk R. Proces karny w monarchii Habsburskiej od drugiej połowy XVIII wieku do 1918 roku / R. Tomeczyk // Edukacja humanistyczna. – 2013. – Nr. 1 (28). – S. 72-73.
26. Faßching M. Die historische und aktuelle Bedeutung des Geständnisses im Zivil und Strafprozess: Dissertation angestrebter akademischer Grad Doktorin der Rechtswissenschaften (Dr. iur.) / M. Fasching. – Wien, 2013. – S. 126.

Ковалчук І. Социально-политические предпосылки реформирования судебной власти в Австрийской империи и ее распространение в Галичине (вторая половина XVIII - середина XIX в.). В статье проанализированы социально-политические предпосылки реформирования реформирования судебной власти в Австрийской империи и ее влияние на украинские земли в Галичине во второй половине XVIII века. до середины XIX в. Совершенствование государственно-правового механизма Австрийской монархии связано с реформами, начало которых достигает второй половины XVIII в. - периода правления Марии Терезии (1740-1780 гг.) и Иосифа II (1780-1790 гг.). Именно тогда был заложен новый вектор развития судебной системы государства, призванный модернизировать существующую систему. Однако из-за политической конъюнктуры и недостатка средств на реорганизацию судопроизводства в первой половине XIX в. австрийские власти вынужденно отказались от начатых реформ в эпоху «просвещенного абсолютизма». Очередной этап изменений приходится на середину XIX в., что стало следствием революции 1848-1849 гг. и побудило правящую династию Габсбургов прибегнуть к политико-правовых преобразований внутри страны. Перестройка государственно-правового механизма империи во второй половине XIX в. происходила в условиях сложной внешнеполитической ситуации и разной готовности к восприятию изменений в отдельных частях Австрийской, а с 1867 г. - Австро-Венгерской монархии. Значительное внимание уделяется организации судоустройства в Австрийской империи в середине XIX в.

Ключевые слова: судебная власть, реформирования, судоустройство, краевые суды, Галичина.

Kovalchuk I. Socio-Political Preconditions for Reforming the Judiciary in the Austrian Empire and its Dissemination in Halicia (second half of the 18th - mid-19th centuries). The article highlights socio-political preconditions for reforming the judicial branch of power in the Austrian Empire and its spreading to Halicia in the second half of the 18th -mid-19th centuries. The improvement of the state-legal mechanism of the Austrian monarchy is connected with reforms, the beginning of which dates back to the second half of the XVIII century - the reign of Maria Theresa (1740-1780) and Joseph II (1780-1790). It was at that time that a new vector was created for the development of the state judicial system, designed to modernize the existing system. However, due to the political situation and the lack of funds for the reorganization of legal proceedings in the first half of the XIX century, the official Vienna was forced to abandon the initiated reforms in the era of «enlightened absolutism». The next stage of change took place in the middle of the XIX century as a consequence of the revolution of 1848-1849 and encouraged the ruling Habsburg dynasty to resort to political and legal reforms within the country. The reorganization of the state-legal mechanism of the empire in the second half of the 19th century took place in a difficult foreign policy situation and with different states of readiness for the perception of changes in certain parts of Austria, and since 1867 -in the Austro-Hungarian monarchy. In the article, considerable attention is paid to the organization of the judiciary in the Austrian Empire in the middle of the XIX century.

Key words: judicial power, reforms, judicial system, regional courts, Halicia.

Наші автори

Андрусяк Г. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права та процесу Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Борис І. – студентка юридичного факультету Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.

Булавіна С. – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Гламазда П. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Гороть А. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Давидова Т. – кандидат юридичних наук, старший науковий консультант організаційно-наукового відділу Науково-організаційного центру Національної академії Служби безпеки України.

Демчук А. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Денісова Г. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри спеціально-правових дисциплін Рівненського інституту Київського університету права НАН України.

Карпінська Н. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права і процесу Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Коваленко Т. – доктор юридичних наук, доцент, професор, виконувач обов'язків завідувача кафедри земельного та аграрного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Ковальчук І. – аспірант кафедри історії держави, права та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету ім. Івана Франка.

Колб І. – кандидат юридичних наук, начальник відділу нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях та інших заходів примусового характеру прокуратури Київської області.

Колісниченко Н. – студент юридичного факультету Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.

Коломієць Н. – доктор юридичних наук, доцент доцент кафедри кримінального права та правосуддя Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій Чернігівського національного технологічного університету.

Конончук І. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Копетюк М. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права Волинського інституту ім. В. Липинського МАУП.

На позапечатаному екземплярі цього видання було опубліковано статтю Бернарда
Лінніарія у забезпеченні наступніх операцій (правообладника практика) (Історико-
правовий часопис. – 2018. – № 2 (12). – С. 19–21).

Коротич Е. – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри криміально-правових дисциплін Брестського державного університету імені А. С. Пушкіна (Республіка Білорусь).

Кравчук В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Кравчук М. – кандидат політичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Крикунов О. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміального права і процесу Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Лашук Н. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміально-правових дисциплін юридичного факультету Львівського державного університету внутрішніх справ.

Левчук-Микитюк А. – аспірантка кафедри криміального права і процесу Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Мандрик А. – аспірантка кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Матвійчук Н. – студентка юридичного факультету Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.

Наконечна Г. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Пророченко В. – студент Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій Чернігівського національного технологічного університету.

Саско О. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміального права і процесу Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Сидор В. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Київського інституту інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія».

Фелонюк Д. – аспірантка кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Юхимюк О. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Яцишин М. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Кожен автор, включно з авторами статей, які не були публіковані в журналі, має право на опублікування.

Редакційна колегія приймає електронні листи

для пересилання авторам статей,

опублікованих у відповідному номері наукового журналу

«Історико-правовий часопис»,

за адресою: ipcsnu2013@gmail.com.

Інформація для авторів
Умови публікації наукових статей
у фаховому журналі «Історико-правовий часопис»

Приймаються для редактування й друку наукові статті за фаховим спрямуванням журналу українською мовою, за необхідності - англійською, польською, російською, білоруською. Переклади анотації та реферату статті на англійську мову виконуються фахівцями, залученими редакційною колегією журналу.

Обсяг статті - до 0,5 авт. арк. (8-12 сторінок тексту, оформленого згідно з наведеними вимогами).

У редакцію слід подати:

1. Текст наукової статті в електронному вигляді з дотриманням таких вимог:

Послідовність структурних елементів статті: ліворуч - УДК (кегль 12), в наступному рядку, праворуч - ім'я та прізвище автора (напівжирний шрифт, 12 кегль). Через рядок - **назва статті** (напівжирний шрифт, 14 кегль). Після назви статті через один рядок потрібно подати **анотацію** (250-300 знаків) та **ключові слова** (5-6 слів чи словосполучень) українською мовою (12 кегль). Через рядок - основний текст, через рядок після основного тексту - джерела та література (12 кегль), через рядок після цього - розширену (не менше 850 знаків) анотацію статті російською мовою разом з зазначенням імені та прізвища автора й перекладом назви та ключових слів.

Наукові статті відповідно до постанови Президії ВАК України «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України» від 15 січня 2005 р. № 7-05/1 мають містити такі обов'язкові елементи: - постановка наукової проблеми та її значення; - аналіз досліджень цієї проблеми; - мета та завдання статті; - виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів дослідження; - висновки та перспективи подальшого дослідження.

Для зручності авторів у додатку наведено взірець правильного оформлення рукопису статті.

Вимоги до набору статті. Основний текст рукопису потрібно друкувати через інтервал 1,5 без перенесень, 14 кеглем, шрифт - Times New Roman. Параметри сторінок: ліве поле - 2,5 см, праве - 1,5 см, верхнє та нижнє - 2 см. Абзацний відступ - 1,25 см (прохання - не створювати абзацний відступ за допомогою клавіші Tab і звичайний пропуск). Обов'язкове розрізнення знаків дефіс (-) та тире (—), а також використання лапок такого формату: « » («текст»). Виділення фрагмента тексту можливе курсивом (підкреслення не допускається).

Бібліографічні покликання потрібно оформляти так: на одне джерело - [1, с. 4], на кілька джерел - [4, с. 55; 10, с. 15]. Можливе посилання й без зазначення сторінки, якщо йдеться про джерело загалом.

Вимоги до бібліографічного опису джерел у списку джерел та літератури представлено на офіційному сайті наукового журналу «Історико-правовий часопис» за адресою: <http://historylaw.eenu.edu.ua>.

2. Відскановану та належно завірену рекомендацію наукового керівника (для аспірантів), наукового консультанта (для докторантів) або рецензію від фахівця відповідної спеціальності з науковим ступенем в електронному вигляді.

3. До статті окремим файлом потрібно додати інформацію про автора (українською, російською чи англійською мовами): - прізвище, ім'я, по батькові.

науковий ступінь, місце роботи, посада; адреса для листування), e-mail, мобільний чи робочий телефон.

4. Відскановану електронну копію підтвердження сплати редакційного збору.

Редакційний збір становить 600 грн. за одну статтю обсягом до 10 стор., у разі перевищення обсягу 10 стор. додатково сплачується 50 грн. за кожну наступну сторінку статті. Редакційний збір за публікацію статті англійською мовою становить 300 грн. за одну статтю обсягом до 10 стор., у разі перевищення обсягу 10 стор. додатково сплачується 50 грн. за кожну наступну сторінку статті. Список джерел та літератури, розширені (не менше 850 знаків) анотацію статті включається у обсяг статті. Редакційний збір покриває витрати, пов'язані з редагуванням статей, перекладами на англійську мову, макетуванням та друком журналу, а також поштовою пересилкою журналу авторам.

Редакційний збір необхідно оплатити за наступними реквізитами:

Отримувач: ПАО КБ «Приватбанк»; Номер рахунку: 29244825509100; МФО: 305299; ОКПО: 14360570; призначення платежу: Поповнення СКР № 5168742718825072.

Наукові статті докторів юридичних наук та закордонних науковців публікуються безоплатно.

5. Реферат статті українською мовою (для подальшого перекладу) - реферат повинен обов'язково містити: назву статті, прізвище та ініціали автора, посаду, місце роботи, короткий зміст статті. Мінімальний обсяг реферату – 200 слів (відповідно до наказу МОН України № 1111 від 17.10.2012 р. «Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України»).

Назва відповідного файла повинна відповідати прізвищу автора за зразком: franko_statja; franko_recenzia; franko_avtor, franko_zbir, franko_referat.

6. Автор рукопису повинен підпісати стандартний договір про передачу авторських прав, якщо стаття прийнята до друку у науковому журналі «Історико-правовий часопис». Бланк договору слід завантажити з офіційного сайту наукового журналу «Історико-правовий часопис» за адресою: <http://historylaw.eenu.edu.ua>. Відсканований примірник договору, підписаний автором рукопису, надсилається на електронну адресу редакційної колегії журналу.

Вказані вище матеріали окремими файлами слід направляти на електронну пошту редакційної колегії: ipcsnu2013@gmail.com

Редакційна колегія журналу залишає за собою право рецензувати, редагувати та проводити відбір матеріалів.

Оригінали статей, оформлені з порушенням вимог, не розглядають.

Відповідальність за достовірність фактів, покликань, власних імен, відсутність plagiatу несуть автори рукописів.

Кожен автор, колектив авторів отримає один примірник журналу після його опублікування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Яцишин М.	Світоглядно-правові та релігійні цінності в житті та творчості Данила Братковського	3
Булавіна С., Давидова Т.	Зародження і розвиток ідей українського конституціоналізму.....	10
Колесниченко Н., Юхимюк О.	Вплив соціальних факторів на реалізацію принципу поділу влади: історико-правовий аспект (правозастосовна практика)	14
Кравчук М.	Історико-правова характеристика статусу суддів та судового розсуду в країнах Західної Європи в період Середньовіччя	19
Гламазда П.	Правове регулювання кримінальних правовідносин у Великому князівстві Литовському у достатутний період на прикладі Волинських земель.....	24

РОЗДІЛ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ, АДМІНІСТРАТИВНЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Сидор В.	Апроксимація екологічного законодавства України до права ЄС: аналіз міжнародної та національної правової бази.....	29
Кравчук В.	Вимога щодо несумісності як складовий елемент конституційно-правового статусу суддів	34
Наконечна Г., Матвійчук Н.	Бюджетна децентралізація в Україні: сутність та основні переваги реалізації реформи	39
Конончук І.	Принципи формування бюджету ЄС	45

РОЗДІЛ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦІВІЛІСТИКИ

Духневич А.	Напрями еволюції аграрного права України в контексті СОТ та ЄС.....	49
Коваленко Т.	Правові аспекти ведення сільськогосподарського виробництва в гірських регіонах України	54
Демчук А., Борис І.	Використання процедури медіації у вирішенні сімейних конфліктів на основі аналізу норм національного та міжнародного законодавства	61
Копетюк М.	Нормативно-правові аспекти визначення понять «соціальний захист» і «соціальне забезпечення»	66

РОЗДІЛ 4. КРИМІНАЛЬНЕ ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАЧЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ, КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС І КРИМІНАЛІСТИКА

Коломієць Н., Пророченко В.

Розвиток і становлення організаційного забезпечення діяльності судів в Україні 70
Андрусяк Г.

Стан сильного душевного хвилювання у визначенні меж необхідної оборони від насильницького статевого злочину 76

Карпінська Н., Ліщинська-Мартинюк О.

Деякі проблемні питання пред'явлення особи для візнання неповнолітньому потерпілому від злочинів насильницького характеру 80

Колб І.

Фізичний опір як одна з підстав застосування сили до засуджених:
соціально-правовий аспект 85

Крикунов О., Денісова Г.

Невмотивований відвід кандидату у присяжні у кримінальному процесі (порівняльно-правове дослідження) 89

Лашук Н.

Кримінально-правові питання приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України (визначення статей КК України) 97

Саско О., Крикунов О.

Історичний розвиток інституту видачі особи (екстрадиції) в Україні 102

РОЗДІЛ 5. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Коротич Е.

Кримінально-правова охорона особистої свободи: сучасний стан і перспективи розвитку 110

РОЗДІЛ 6. ТРИБУНА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Ковальчук І.

Соціально-політичні передумови реформування судової влади в Австрійській імперії та її поширення у Галичині (друга половина XVIII – середина XIX ст.) 115

Левчук-Микитюк А.

Генезис кримінально-правової протидії державній зраді в Україні 121

Мандрик А.

Договори про уникнення розголослення та неконкуренцію: аналіз зарубіжної практики та дійсність за чинним законодавством України 127

Фелонюк Д.

Консульський захист прав та свобод громадян України за кордоном 131

НОВИНИ НАУКОВОГО ЖИТТЯ

Яцишин М.

Унікальне видання з актуальної тематики 138

10

Наші автори

..... 146

Інформація для авторів

..... 148

CONTENT

SECTION 1. THEORY, HISTORY OF STATE AND LAW, PHILOSOPHY OF LAW

Yatsyshyn M.

Ideological-Legal and Religious Values in the Life and Activities of Danylo Bratkowskyi 3

Bulavina S., Davydova T.

Social Rights Protection in the Development of the Ukrainian Constitutionalism (XVIII - 30s of the XX century) 10

Kolesnychenko N., Yukhymiuk O.

Influence of the Social Factors on the Implementation of the Principle of Separation of Powers: the Historical and Legal Aspects 14

Kravchuk M.

Historical and Legal Description of the Status of Judges and Judicial Discretion in the Countries of Western Europe during the Middle Ages 19

Glamazda P.

Legal Regulation of Criminal Relations in the Grand Duchy of Lithuania in a Pre-Statute Period on the Example of Volyn Lands 24

SECTION 2. CONSTITUTIONAL, ADMINISTRATIVE, INFORMATIONAL AND INTERNATIONAL LAW

Sydor V.

Approximation of the Environmental Legislation of Ukraine to the EU Law: Analysis of the International and National Legal Framework 29

Kravchuk V.

Requirement of Incompatibility as an Integral Part of the Constitutional and Legal Status of Judges 34

Nakonechna H., Matviichuk N.

Budget Decentralization in Ukraine: the Essence and Main Advantages of the Reform 39

Kononchuk I.

Principles of Formation of EU Budget 45

SECTION 3. ACTUAL PROBLEMS OF CIVIL LAW

Dukhnevych A.

Evolution Trends of the Ukrainian Agricultural Law in the Context of the WTO and the EU 49

Kovalenko T.

Legal Aspects of Agricultural Production in Mountainous Regions of Ukraine 54

Demchuk A., Borys I.

Application of the Mediation Procedure in Resolving Family Conflicts: the National and International Legislative Norms 61

Kopetiuk M.

Definition of the Concepts of «Social Protection» and «Social Security»: Normative-Legal Aspect 66

SECTION 4. CRIMINAL AND CRIMINAL EXECUTIVE LAW, CRIMINOLOGY, CRIMINAL PROCEDURE AND CRIMINALISTICS

<i>Kolomiets N., Prorochenko V.</i>	
Organizational Support for the Activity of Courts in Ukraine: Establishment and Development)	70
<i>Andrusiak H.</i>	
State of Strong Emotional Excitement (Affection) as a Factor in Determining the Boundaries of the Necessary Self-defense against Sexual Assault	76
<i>Karpinska N., Lishchynska-Martyniuk O.</i>	
Debatable Issues in the Procedure of Presentation of a Person for Identification to a Juvenile Victim of Violent Offenses.....	80
<i>Kolb I.</i>	
Physical Resistance as One of the Reasons for Using Force against Prisoners: Social and Legal Aspects.....	85
<i>Krykunov A., Denisova G.</i>	
Peremptory Challenge of the Candidate to Jury in Criminal Proceedings (Comparative Legal Study)	89
<i>Lashchuk N.</i>	
Procedure of Bringing the Verdict of a Foreign State in Conformance with the Laws of Ukraine: Criminal Legal Issues (the Definition of Articles in the Criminal Code of Ukraine).....	97
<i>Sasko O., Krykunov A.</i>	
Institution of Extradition in Ukraine: History of Development.....	102

SECTION 5. INTERNATIONAL SCIENTIFIC COOPERATION

<i>Korotich E.</i>	
Personal Freedom Protection under Criminal Law: Current State and Enhancement Prospects.....	110

SECTION 6. TRIBUNE OF YOUNG SCIENTISTS

<i>Kovalchuk I.</i>	
Socio-Political Preconditions for Reforming the Judiciary in the Austrian Empire and its Dissemination in Halicia (second half of the 18th - mid-19th centuries)	115
<i>Levchuk-Mykytiuk A.</i>	
Genesis of the Criminal Legal Counteraction to State Treason in Ukraine.....	121
<i>Mandryk A.</i>	
Non-Disclosure and Non-Compete Agreements: Analysis of the Foreign Practice and Their Validity According to the Current Legislation of Ukraine.....	127
<i>Feloniuk D.</i>	
Consular Protection of Human Rights and Freedoms of the Ukrainian Citizens Abroad.....	131

NEWS OF SCIENTIFIC LIFE

<i>Yatsyshyn M.</i>	
Unique Publication on the Actual Subjects.....	138
OUR AUTHORS	146
INFORMATION FOR AUTHORS	148

05 SECTION 1. THEORY, HISTORY OF STATE AND LAW

ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ ЧАСОПІС

Yatsyn M.

Ideological-Legal and Religious Value

of Danylo Bratkowskyi

Bulavina S., Davydova T.

Social Rights Protection in the Development of Constitutionalism (XVIII - 30s of the XX)

Kolesnichenko N., Tukhymuk O.

Influence of the Social Factors on the Implementation of the Principles

of Separation of Powers: the Historical and Legal Aspects

Kravchuk M.

Historical and Legal Description of the

Discretion in the Countries of Western

Glamozda P.

Legal Regulation of Criminal

in a Pre-Statute Period on the

06

05

SECTION 2. INTERNATIONAL SCIENTIFIC COOPERATION

Syder V.

Запрошуємо відвідати сайт наукового журналу «Історико-правовий часопис», на якому за адресою <http://historylaw.eenu.edu.ua> у вільному доступі розміщено інформацію про редакційну колегію, вкладено редакційну політику та етичні засади діяльності видання, архів опублікованих статей, інформацію про авторів, допоміжну інформацію для співпраці із редакційною колегією.

and Legal Status of Judgments

Nakonecna H., Matyshevska I.

Budget Decentralization in Ukraine: the Essence and Main Advantages of the Reform

Kononenko A.

Оригінал-макет виготовлено на юридичному факультеті Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 30)

05

SECTION 3. TRIBUNE OF YOUNG SCIENTISTS

SECTION 4. INFORMATION ON THE PRACTICE OF INTERNATIONAL LAW

Dokhnytska I., Kovalchuk O.

Адреса редакції: 43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13; тел./факс +38(0332)24-10-07;

телефон редколегії (0332)24-04-11; електронна адреса: ipcsnu2013@gmail.com

Засновник і видавець – Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки.

(43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13).

Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України

ДК № 4513 від 28.03.2013 р.

Формат 60×84^{1/8}. Папір офсетний. Гарн. Таймс. Друк цифровий.

Обсяг 18,95 ум. друк. арк., 18,73 обл.-вид. арк. Наклад 100 пр. Зам. 636.

Conflicts: the National Security and Defense Policy of Ukraine

Багров А., Бондарук О.

Виготовлювач – Вежа-Друк (43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 14).

Demchuk A., Bondaruk O.

Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України

ДК № 4607 від 30.08.2013 р.

SECTION 5. INTERNATIONAL FORUMS

05